

AVRUPA BİRLİĞİ'NE GİRİŞ SÜRECİNDE EMNİYET ÖRGÜTÜNDE HİZMET İÇİ EĞİTİM İLE BİLİŞSEL HAZIR BULUNUŞLUK DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

The Relations Between in-Service Training and the Level of Cognitive Readiness in the Turkish Police Organization in the Process of the Entry of Turkey to the European Union

Ali YILDIRIM*

Halil İbrahim BAHAR**

Özet

Avrupa Birliği, özellikle Amsterdam Antlaşması (1997) ile somutlaşan 'özgürlük, güvenlik ve adalet' alanını gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Özgürlük, güvenlik ve adaletin güvence altına alınması Avrupa Birliği'nin temel değerleridir. Bununla birlikte Avrupa Vatandaşlığı kavramının oluşturulması, ekonomik ve sosyal gelişmenin desteklenmesi de Avrupa Birliği'nin önceliklerini oluşturmaktadır. Türkiye'de Avrupa Birliği'ne adaylık sürecinde Adalet ve İçişleri alanlarında kapsamlı çalışmalar yürütülmektedir. Başta Anayasa, Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu ve bunlara bağlı çıkartılan yönetmeliklerde düzenlemeler yapılmış, ardından Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Kanunu yeniden hazırlanarak 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe konulması planlanmış, ardından birtakım düzenlemelerin yapılabilmesi için yasanın yürürlüğe giriş tarihi 1 Haziran 2005 tarihine ertelenmiştir. Mevzuat düzenlemelerinin uygulamaya yansıtılması için bu düzenlemeleri uygulama konumunda bulunan Emniyet örgütünün merkez ve yerel kuruluşlarında hizmet içi eğitim çalışmaları sürdürülmektedir. Emniyet örgütü çalışanlarının yapılan düzenlemelerle ilgili bilgilendirme ve bilinçlendirmesinde hizmet içi eğitimin rolü nedir, mevzuattaki değişim polis memurları tarafından ne düzeyde algılanabilmiştir?

* 3. Sınıf Emniyet Müdürü, Sivas

** Doç. Dr., Polis Akademisi, GBF

PBD, 8 (1) 2006, ss. 91-116

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Hizmet İçi Eğitim, İnsan Hakları, Anayasa, Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu

Abstract

Freedom, security and justice are fundamental values of the European Union. The promotion of economic and social development and the concept of European citizenship are primary requirements of the EU. In the accession process of Turkey to the EU, Turkey has experienced substantial progress particularly in the area of justice and home affairs in order to meet the requirements of the Copenhagen Criteria. In this sense, substantial amendments were carried out in the Turkish Constitution, Turkish Criminal Code, Code of Criminal Procedure and in the Law of Duty and Power of Turkish National Police. Also, the new Criminal Law and Law of Criminal Procedure passed from the Turkish Parliament. Both above-mentioned new laws were prepared to implement in 1-04-2005. In order to solve some criticisms, and make some changes the implementation date was postponed till 1-06-2005. To what extent are these regulations put into practice? To what extent are the police officers aware of the amendments in law? What is the role of in-service training in the promotion of awareness of the amendments in law?

Key Words: European Union, In-service Training, Human Rights, Constitution, Turkish Criminal Code, Code of Criminal Procedure, Law of Duty and Power of Turkish National Police.

Giriş

Avrupa Birliği üyesi devletler uluslararası organize ya da organize olmayan suçlarla mücadele edebilmek için ortak çaba göstermektedir (Köktaş, 2000:148). Bu çabaların verimli olabilmesi için ortak bir felsefeye gereksinim vardır. Türkiye’de Adalet ve İçişleri alanlarında yapılan mevzuat ve eğitim çalışmaları bu ortak felsefeye ulaşmayı amaçlamaktadır. Türkiye- Avrupa Birliği ilişkilerinin belirlenmesinde insan hakları temel bir unsurdur (Özcan, 2000:88). Günümüzde hemen hemen her ülke insan haklarına saygılı olduğunu deklare etmektedir. İnsan hakları alanında olumsuz pratiklerin olması ve insan hakları ihlalcisi damgasını yemesi ülkelerin uluslararası platformda prestijini düşürmektedir (Arslan, 2001:68).

İnsan hakları ilkelerine uyumlu polisliğin geliştirilmesinde hizmet içi eğitim büyük bir önem taşımaktadır. İnsan hakları eğitimi bilgilendirme ve bilinçlendirme olmak üzere iki temel boyutta ele alınmaktadır (Arslan, 2001: 61). Polislere hukuk öğretim sürecinde kullanılan materyal ve yöntemlerin gözden geçirilmesi ve polislerin görevlerini yaparken hukuk kurallarına ne oranda uyduklarının saptanması gerekir. Ancak bunun sonucunda, olması gereken polis-toplum ilişkisini, insan haklarına saygılı bir polis tanımını ve bu polis kimliğini oluşturabileceğimiz bir eğitim sürecini/olqusunu belirleyebilelim (Kale, 2001:53). Emniyet örgütünde yapılan hizmet içi eğitimler, hukuka ve insan haklarına uygun polisliğin geliştirilmesini amaçlamaktadır. Eğitimden beklenen amacın ne düzeyde gerçekeşebildiğini ölçmeyi amaçlayan bu araştırmada, **“Sivas il merkezinde görev yapan polis memuru rütbesindeki emniyet personelinin; Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyelik yolunda yaptığı mevzuat düzenlemeleriyle ilgili bilişsel hazırbulunuşluk düzeyi nedir?”** sorusu, araştırmanın problemini tanımlamaktadır.

1.Yöntem¹

Araştırmada, Sivas Emniyet Müdürlüğü evreninden çıkartılan örneklemeden elde edilen bulgular değerlendirildi. Sivas il merkezinde çalışan 1.100 Polis Memurunun oluşturduğu araştırma evreninden 110 örneklem belirlendi. Evrenin % 10'unu oluşturan örneklem grubunun, çalıştığı hizmet branşlarına göre de % 10 temsil oranını taşıması sağlandı. 110 kişilik örneklem, soyadı sırasına göre dizilmiş 1.100 kişilik evrenin on aralıklarla sayılmasıyla oluşturuldu ve kendilerine 11 sorudan oluşan bir anket uygulandı. Sorular Anayasa, Kanun ve Yönetmelik hükümleriyle ilgili bilişsel hazırbulunuşluk düzeyini ölçmeyi amaçladı. “Avrupa Birliği Uyum Yasaları ile ilgili eğitim faaliyetlerine katılma durumu”, bağımsız değişken olarak kabul edildi.

¹ Bu makalenin verileri Yıldırım, A. (2004) *Avrupa Birliği Uyum Yasaları ve Sivas Emniyet Müdürlüğü Uygulamalarında Ortaya Çıkan Hizmet İçi Eğitim İhtiyacı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal bilimler Enstitüsü' çalışmasından alınmıştır.

2.Hipotez

“Mevzuat hükümleri ile ilgili bilgi düzeyi, bu konuda hizmet içi eğitim görmüş katılımcılarda, hiçbir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmamış olanlara göre daha yüksektir.”

3.Bulgular

3.1.Eğitim Faaliyetlerine Katılım

Emniyet Genel Müdürlüğü ve İl Emniyet Müdürlükleri her yıl düzenledikleri hizmet içi eğitim programlarında 2002 yılından itibaren Avrupa Birliği Uyum mevzuatıyla ilgili konulara yer vermektedir. Ayrıca Üniversite ve diğer kurumlarla işbirliği yaparak konferanslar ve seminerler düzenlemektedirler.

Katılımcıların Türkiye'nin Avrupa Birliği sürecinde yapmış olduğu mevzuat düzenlemelerine ilişkin yapılan eğitim etkinliklerine katılma durumlarına Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1: Avrupa Birliği Uyum Yasaları ile İlgili Eğitim Faaliyetlerine Katılma Durumu

<i>EĞİTİM FAALİYETİ</i>	N	%
Hizmet İçi Eğitim dersi olarak alanlar	37	33.6
Konferanslara katılanlar	20	18.2
Seminerlere katılanlar	3	2.7
Hiçbirine katılmayanlar	50	45.5
TOPLAM	110	100.0

Örneklemin % 34'ü hizmet içi eğitim programlarında araştırma konusuyla ilgili ders aldıklarını, % 18'i konferanslara katıldığını, % 3'ü seminerlere katıldığını, % 45'i de hiçbir eğitim etkinliğine katılmadığını bildirmiştir.

Avrupa Birliği adaylığı sürecinde Türk mevzuat sisteminde çok sayıda düzenleme yapılması, bu konuda sürekli eğitim verilmesini gerekli kılmaktadır. Buna karşın eğitim alması gereken personel sayısı çok

fazladır ve herkese kısa sürede hizmet içi eğitim verilmesi mümkün olmamaktadır. Katılımcıların % 46'sının herhangi bir eğitim faaliyetine katılmamış olmasından, yeterli sıklıkta eğitim programının düzenlenmediği veya eğitim salonlarının belli sayıda katılımcıyı barındırması nedeniyle tüm personelin eğitime çağrılmadığı sonucu çıkartılabilir.

3.2.Avrupa Birliği Uyum Yasaları İle İlgili Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Katılım ile Sorulara Verdikleri Cevaplar Arasındaki İlişkiler

Emniyet örgütünde hizmet içi eğitim etkinlikleri; sınıf ortamında rütbelilerce verilen dersler, daha büyük mekânlarda daha geniş katılımcıya için uzmanlarınca verilen konferans veya seminerler şeklinde gerçekleşmektedir. Avrupa Birliği'ne uyum sağlamak üzere yapılan mevzuat değişiklikleri ile ilgili olarak 2002 yılından itibaren hizmet içi eğitim programlarında **“Avrupa Birliği'ne Uyum Süreci Çerçevesinde Polisi İlgilendiren Mevzuatta Yapılan Değişiklikler”** adıyla bir ders konulmuş, özellikle adli birimlerde çalışan personelin katıldığı konferans ve seminerler düzenlenmiştir.

Araştırmaya katılanların % 34'ünün bu konuda ders aldığı, % 18'inin konferansa katıldığı, % 3'ünün de seminere katıldığı yukarıda belirlenmişti. Hiç bir eğitim etkinliğine katılmadığını bildirenlerin oranı ise % 46 idi. % 54 oranında katılımcının bu düzenlemelerle ilgili olarak yapılan eğitim faaliyetinden en az birine katıldıkları anlaşılmaktadır. Eğitim etkinliklerine katılma açasından bu dağılımı gösteren örneklem grubuna 11 soru sorularak, bunlara verdikleri cevaplarda hizmet içi eğitim etkinliklerinin ne derecede rol oynadığı izlenmiştir.

Aşağıda hizmet içi eğitim faaliyetine katılım durumuyla belirtilen sorulara verilen cevaplar arasındaki ilişki irdelenmektedir.

1. soru **Kişilerin yakalanması veya tutuklanması anında yakınlarına bilgi verilmesiyle ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi DOĞRUDUR?**

- a) Yakalama veya tutuklama, soruşturmanın kapsam ve konusunun açığa çıkmasının sakıncalarının gerektirdiği kesin zorunluluk dışında, kişinin yakınlarına derhal bildirilir.
- b) *Yakalama veya tutuklama kişinin yakınlarına derhal bildirilir.*
- c) Yakalama veya tutuklama kişinin yakınlarına makul bir süre içinde bildirilir.
- d) Yakalama veya tutuklama kişinin yakınlarına 24 saat içinde bildirilir.

Tablo 2: Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılım ile 1. Soru Arasındaki İlişki

EĞİTİM FAALİYETİ	HİE DERSİ OLARAK ALAN		KONFERANSA KATILAN		SEMİNERE KATILAN		HİÇ BİRİNE KATILMAYAN		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. SORU										
CEVAPSIZ	-	-	-	-	-	-	1	2.0	1	0.9
1. SEÇENEK	23	62.2	7	35.0	2	66.7	23	46.0	55	50.0
2. SEÇENEK	7	18.9	9	45.0	-	-	15	30.0	31	28.2
3. SEÇENEK	4	10.8	-	-	1	33.3	5	10.0	10	9.1
4. SEÇENEK	3	8.1	4	20.0	-	-	6	12.0	13	11.8
TOPLAM	37	100.	20	100.	3	100.	50	100.	110	100.

Anayasa'ya göre yakalanan veya tutuklanan kişilerin durumlarının yakınlarına bildirilmesi ile ilgili işlemlerin bilinip bilinmediğini ölçme amacı taşıyan 1. sorunun doğru cevabı, 2. seçenekte yer alan “**Yakalama veya tutuklama kişinin yakınlarına derhal bildirilir**” ifadesidir.

Anayasa'nın 19. maddesinde “tutuklama ve yakalama” birlikte ele alınmaktadır. Ancak Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda (CMUK)^(*) “tutuklama” 107, “yakalama” 128. maddede ayrı ayrı ele alınmaktadır. CMUK'un 107. maddesinde “tutuklama ve tutuklamanın uzatılmasına” ilişkin düzenlemelerde “soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla” ifadesi yer almaktadır. Ancak “yakalama veya yakalamanın uzatılmasını” düzenleyen 128. maddede böyle bir şart yoktur.

Yanlış cevaplar % 50 oranında “Yakalama veya tutuklama, soruşturmanın kapsam ve konusunun açığa çıkmasının sakıncalarının gerektirdiği kesin zorunluluk dışında, kişinin yakınlarına derhal bildirilir” ifadesinin bulunduğu 1. seçenekte toplanmıştır. Bu ifade, Anayasa'nın eski hükmüdür.

Soru % 28 oranında doğru cevaplandırılmıştır. Doğru cevap oranları, **konferansa katılanlarda % 45, hiçbir eğitim faaliyetine katılmayanlarda % 30, hizmet içi eğitim dersi alanlarda % 19** olarak gerçekleşmiştir. **Seminere katıldığını** bildirenlerin hiç biri soruya doğru cevap verememiştir. Bu açıklamalardan, katılımcıların bu soruyu bilmedikleri ya da sorunun başında yer alan “bu sorular Anayasa hükümlerine göre cevaplandırılacaktır” uyarısına dikkat etmedikleri ve Anayasa ile CMUK hükümlerini birbirine karıştırdıkları, hizmet içi eğitim etkinliklerinin katılımcılara bir yarar getirmediği, bunun **beklenmeyen** bir sonuç olduğu, konferansın diğerlerine göre daha etkili bir eğitim faaliyeti olduğu yorumu getirilebilir.

(*) Araştırmanın yapıldığı tarihte Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu (CMUK) olarak anılan kanun, Ceza Muhakemeleri Kanunu (CMK) adıyla yeniden çıkartılmış ve 01.04.2005 tarihinde yürürlüğe girmesi kararlaştırılmış, bazı değişiklikler yapılmak üzere her iki kanunun yürürlüğe girmesi 1 Haziran 2005 tarihine ertelenmiştir. CMUK'da yer alan 107. madde CMK'da 107. maddeye, 128. madde ise 90, 91, 95. maddelere karşılık gelmektedir.

2. Soru Kişilerin üstünün, özel kağıtlarının ve eşyasının aranması ve gerektiğinde bunlara el konulması için usulüne göre alınmış hakim kararı, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış mercinin yazılı emri gerekmektedir. Buna göre arama konusunda aşağıdakilerden hangisi YANLIŞTIR?

- a) Arama talebi millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla yapılmalıdır.
- b) (a) seçeneğinde sayılan sebeplerin mutlaka hepsi bir arada bulunmalıdır.
- c) (a) seçeneğinde sayılan sebeplerden herhangi birisinin varlığı yeterlidir.
- d) Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yetkili mercinin yazılı emri de (a) seçeneğinde yazılan sebeplere dayandırılmalıdır.

Tablo 3: Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılım ile 2. Soru Arasındaki İlişki

EĞİTİM FAALİYETİ	HİÇ DERSİ OLARAK ALAN		KONFERANSA KATILAN		SEMİNERE KATILAN		HİÇ BİRİNE KATILMAYAN		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
2. SORU										
CEVAPSIZ	-	-	1	5.0	-	-	-	-	1	0.9
1. SEÇENEK	2	5.4	1	5.0	-	-	5	10.0	8	7.3
2. SEÇENEK	17	45.9	10	50.0	1	33.3	21	42.0	49	44.5
3. SEÇENEK	6	16.2	3	15.0	2	66.7	6	12.0	17	15.5
4. SEÇENEK	12	32.5	5	25.0	-	-	18	36.0	35	31.8
TOPLAM	37	100.	20	100.	3	100.	50	100.	110	100.

Anayasa'ya göre kişilerin üstlerinin, özel kâğıtlarının ve eşyasının aranması ve gerektiğinde bunlara el konulması için gerekli şartların bilinip bilinmediğini ölçmeyi amaçlayan 2. sorunun doğru cevabı, “**(a) seçeneğinde sayılan sebeplerin mutlaka hepsi bir arada bulunmalıdır**” ifadesinin yer aldığı 2. seçenektir.

Soru % 44 oranında doğru cevaplandırılmıştır. Doğru cevap oranları, **Konferansa katılanlarda % 50, hizmet içi eğitim dersi alanlarda % 46, hiçbir eğitim faaliyetine katılmayanlarda % 42, seminere katıldığını** bildirenlerde % 33 şeklinde dağılım göstermektedir. Bu soruda, hizmet içi eğitim etkinliklerinin katılımcılara belirgin bir yarar sağladığı görülmemiştir. **Beklenmeyen** bir sonuçtur. Konferansın bu soru için de etkili bir eğitim faaliyeti olduğu söylenebilir.

3. Soru Anayasa'da sayılan temel hak ve hürriyetlerden biri olan “Konut dokunulmazlığı”, aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

- a) Kişilere konutuna girilmemesini isteme hakkı verir.
- b) Kişilere konutunda arama yapılmamasını isteme hakkı verir.
- c) Kişilere konutundaki eşyasına el konulmamasını isteme hakkı verir.
- d) *Hepsi.*

Tablo 4: Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılım ile 3. Soru Arasındaki İlişki

EĞİTİM FAALİYETİ	HİÇ DERSİ OLARAK ALAN		KONFERANSA KATILAN		SEMINERE KATILAN		HİÇ BİRİNE KATILMAYAN		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
3. SORU										
CEVAPSIZ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1. SEÇENEK	10	27.0	4	20.0	-	-	8	16.0	22	20.0
2. SEÇENEK	-	-	1	5.0	1	33.3	-	-	2	1.8
3. SEÇENEK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. SEÇENEK	27	73.0	15	75.0	2	66.7	42	84.0	86	78.2
TOPLAM	37	100.	20	100.	3	100.	50	100.	110	100.

Anayasa’da yer alan temel hak ve hürriyetlerden birisi olan “konut dokunulmazlığı”nın bütün olarak neleri içerdiğinin bilinip bilinmediğini ölçme amacı taşıyan 3. sorunun doğru cevabı, “**hepsi**” ifadesinin yer aldığı 4. seçenektir.

Soru % 78 oranında doğru cevaplandırılmıştır. Doğru cevap oranları, **hiçbir eğitim faaliyetine katılmayanlarda % 84, konferansa katılanlarda % 75, hizmet içi eğitim dersi alanlarda % 73, seminere katılanlarda % 67** şeklinde dağılım göstermektedir. Bu soruda eğitim faaliyetleri **beklenmeyen** bir şekilde katılımcılara hiçbir yarar sağlamamıştır. Çünkü hiçbir eğitim etkinliğine katılmayanların doğru cevap oranları daha yüksek çıkmıştır. Konferans etkinliklerinin verimliliği bu soruda da görülmektedir.

4. Soru Anayasa'ya göre, yakalanan veya tutuklanan kişiler, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç kaç saat içinde hâkim önüne çıkartılmalıdır?

- a) 48 saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok 4 gün içinde
 b) 48 saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok 15 gün içinde
 c) 24 saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok 7 gün içinde
 d) 24 saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok 10 gün içinde

Tablo 5: Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılım ile 4. Soru Arasındaki İlişki

EĞİTİM FAALİYETİ	HİÇ DERSİ OLARAK ALAN		KONFERANSA KATILAN		SEMİNERE KATILAN		HİÇ BİRİNE KATILMAYAN		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
4. SORU										
1. SEÇENEK	8	21.6	8	40.0	3	100.	20	40.0	39	35.5
2. SEÇENEK	2	5.4	-	-	-	-	1	2.0	3	2.7
3. SEÇENEK	27	73.0	12	60.0	-	-	28	56.0	67	60.9
4. SEÇENEK	-	-	-	-	-	-	1	2.0	1	0.9
TOPLAM	37	100.	20	100.	3	100.	50	100.	110	100.

Anayasa'ya göre bireysel ve toplu işlenen suçlarda gözaltı sürelerinin en çok ne kadar olduğunun bilinip bilinmediğini ölçmeyi amaçlayan 4. sorunun doğru cevabı, “**48 saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok 4 gün içinde**” şahısların hâkim önüne çıkartılması gerektiğini ifade eden 1. seçenektir.

Gözaltı süreleri Anayasa'nın 19. maddesinde, yakalanan veya tutuklanan kişilerin, “Tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç 48 saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok 4 gün içinde” hâkim önüne çıkartılması öngörülmektedir. CMUK

128.^(*) maddede ise bu süre “24 saat ve toplu olarak işlenen suçlarda 4 gün içerisinde” olarak belirlenmiştir. Aynı maddede Olağanüstü Hal Bölgesinde Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görev alanına giren suçlarda bu sürenin belli şartlar altında hâkim tarafından 7 güne kadar uzatılabileceği hükmü yer almaktadır.

Soru, % 35 oranında doğru cevaplandırılmıştır. Doğru cevap oranları, konferansa katılanlarda % 40, hiçbir eğitim faaliyetine katılmayanlarda % 40, hizmet içi eğitim dersi alanlarda % 22 şeklinde dağılım göstermektedir. Seminere katıldığını bildirenlerin tamamı bu soruya doğru cevap vermişlerdir. Katılımcıların % 61’inin verdiği cevabın “24 saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok 7 gün içinde” ifadesinin yer aldığı 3. seçenekte yoğunlaşması, katılımcı polislerin gözaltı sürelerini tam bilmedikleri sonucunu verebileceği gibi, çeldiriciye takıldıkları veya Anayasa ile CMUK hükümlerini karıştırdıkları yorumu getirilebilir. Hizmet içi eğitim faaliyetinin bu soru için de katılımcılara herhangi bir katkı sağladığı söylenemez. Dolayısıyla beklenmeyen bir sonuçtur. Seminer ve konferans, hizmet içi eğitim derslerine göre daha etkili bir eğitim faaliyeti olarak göze çarpmaktadır.

5. Soru Aşağıdaki ifadelerden hangisi YANLIŞTIR?

- Kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulgular, delil olarak kabul edilemez.
- Savaş, çok yakın savaş tehdidi ve terör suçları halleri dışında ölüm cezası verilemez.
- Hiç kimse, yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz.
- Dava dosyasında bulunan her delil hakim tarafından mutlaka dikkate alınır.*

(*) Yeni CMK 91/1 nci maddede “Gözaltı süresi, yakalama anından itibaren yirmidört saati geçemez” hükmü ile 91/3 nci maddede toplu suçlar için “Cumhuriyet Savcısı gözaltı süresinin, her defasında bir günü geçmemek üzere, üç gün süreyle uzatılmasına yazılı olarak emir verebilir” hükmü yer almaktadır. Aynı maddeyle OHAL bölgesi için mevcut olan istisna da kaldırılmıştır.

Tablo 6: Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılım ile 5. Soru Arasındaki İlişki

EĞİTİM FAALİYETİ	HİE DERSİ OLARAK ALAN		KONFERANSA KATILAN		SEMİNERE KATILAN		HİÇ BİRİNE KATILMAYAN		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
5. SORU										
1. SEÇENEK	4	10.8	5	25.0	-	-	5	10.0	14	12.7
2. SEÇENEK	15	40.5	5	25.0	1	33.3	29	58.0	50	45.5
3. SEÇENEK	8	21.7	8	40.0	-	-	11	22.0	27	24.5
4. SEÇENEK	10	27.0	2	10.0	2	66.7	5	10.0	19	17.3
TOPLAM	37	100.	20	100.	3	100.	50	100.	110	100.

Anayasa'da yapılan kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulguların delil olarak kabul edilemeyeceğine ilişkin düzenlemenin bilinip bilinmediğini ölçmeyi amaçlayan 5. sorunun doğru cevabı, **“Dava dosyasında bulunan her delil hâkim tarafından mutlaka dikkate alınır”** içerikli 4. seçenektir.

Soru katılımcıların % 17'si tarafından doğru cevaplandırılmıştır. Doğru cevap oranları, **seminere katıldığını bildirenlerde % 67, hizmet içi eğitim dersi alanlarda % 27, konferansa katılanlarda % 10, hiçbir eğitim faaliyetine katılmayanlarda % 10** şeklinde dağılım göstermektedir. Yanlış seçeneklerden birisi olan **“Savaş, çok yakın savaş tehdidi ve terör suçları halleri dışında ölüm cezası verilemez”** ifadesinin yer aldığı 2. seçenek, katılımcıların % 45'i tarafından doğru cevap olarak tercih edilmiştir. Bu sonuç, seçeneklerde yer alan anayasal düzenlemelerin gerçekten bilinmediği sonucunu verebileceği gibi, katılımcıların idam cezasıyla ilgili olarak Anayasa ve Türk Ceza Kanunu hükümlerini karıştırdıklarını akla getirebilir. Çünkü idam cezasıyla ilgili olarak Anayasa'da **“Savaş, çok yakın savaş tehdidi ve terör suçları halleri dışında ölüm cezası verilemez”** denirken, Türk Cezası Kanunu'nda

(TCK)^(*) yapılan bir düzenlemeyle “Savaş ve çok yakın savaş tehdidi hâllerinde işlenmiş suçlar için öngörülen idam cezaları hariç olmak üzere...” hükmüne yer verilmiştir. Burada “terör suçları” tabiri açıkça geçmemektedir.

Hizmet içi eğitim faaliyetinin bu soruda da katılımcılara bir katkı sağlamadığı görülmektedir ve **beklenmeyen** bir sonuçtur. Seminerin, diğer faaliyetlere göre katılımcılara daha fazla katkı sağladığı görülmektedir.

6. Soru Avukatlarla ilgili hangi ifade YANLIŞTIR?

- a) Avukat kimliği resmi belge niteliğindedir.
- b) *Adli merciler ve diğer resmi daireler, avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdürler.*
- c) Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır.
- d) Avukatlar hazırlık evrakı ile dava dosyasının tamamını incelemek hakkına sahiptir.

(*) Yeni TCK'nun Üçüncü Kısım-Birinci Bölümünde sayılan cezalar arasında “Ölüm cezası” yer almamaktadır.

Tablo 7: Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılım ile 6. Soru Arasındaki İlişki

EĞİTİM FAALİYETİ	HİE DERSİ OLARAK ALAN		KONFERANSA KATILAN		SEMİNERE KATILAN		HİÇ BİRİNE KATILMAYAN		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. SEÇENEK	11	29.8	7	35.0	1	33.3	18	36.0	37	33.6
2. SEÇENEK	6	16.2	2	10.0	-	-	7	14.0	15	13.6
3. SEÇENEK	14	37.8	7	35.0	1	33.3	18	36.0	40	36.4
4. SEÇENEK	6	16.2	4	20.0	1	33.3	7	14.0	18	16.4
TOPLAM	37	100.	20	100.	3	100.	50	100.	110	100.

Avukatlık Kanunu'nda yapılan ve Avukatların Emniyet teşkilatıyla ilişkili haklarının bilinip bilinmediğini ölçmeyi amaçlayan ve olumsuz yüklemle sorulan 6. sorunun doğru cevabı, **“Adli merciler ve diğer resmi daireler, avukatlara görevlerinin yerine getirilmesine yardımcı olmakla yükümlüdürler”** içerikli 2. seçenektir.

Soru, katılımcıların % 14'ü tarafından doğru cevaplandırılmıştır. Doğru cevap oranları, mevzuatla ilgili **hizmet içi eğitim dersi aldığını** bildirenlerde % 16, **hiçbir eğitim faaliyetine katılmayanlarda** % 14, **konferansa katıldığını** bildirenlerde % 10 şeklinde dağılım göstermektedir. **Seminere katıldığını** bildirenlerin hiç biri bu soruyu doğru cevaplandıramamıştır. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin bu soruda katılımcılara hiçbir katkı sağlamadığı görülmektedir, dolayısıyla **beklenmeyen** bir sonuçtur.

7. Soru Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun hükümlerine göre hangi yaştakiler “küçük” sayılmaktadır?

- a) 15 yaşını bitirmeyenler
 b) 16 yaşını bitirmeyenler
 c) 17 yaşını bitirmeyenler
 d) 18 yaşını bitirmeyenler

Tablo 8: Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılım ile 7. Soru Arasındaki İlişki

EĞİTİM FAALİYETİ	HİÇ DERSİ OLARAK ALAN		KONFERANSA KATILAN		SEMINERE KATILAN		HİÇ BİRİNE KATILMAYAN		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. SEÇENEK	14	37.9	8	40.0	1	33.3	20	40.0	43	39.1
2. SEÇENEK	1	2.7	2	10.0	-	-	6	12.0	9	8.2
3. SEÇENEK	5	13.5	1	5.0	1	33.3	8	16.0	15	13.6
4. SEÇENEK	17	45.9	9	45.0	1	33.3	16	32.0	43	39.1
TOPLAM	37	100.	20	100.	3	100.	50	100.	110	100.

Çocuk yaştakilerin hangi mahkemelerde yargılandıklarının bilinip bilinmediğini ölçmeyi amaçlayan 7. sorunun doğru cevabı, “**18 yaşını bitirmeyenlerin**” kanun nazarında “küçük” sayıldığını bildiren 4. seçenektir.

“Küçük”lerle ilgili polisin yaptığı işlemler Emniyet Teşkilatı’nda Çocuk Şube Müdürlükleri veya Çocuk Büro Amirlikleri tarafından yapılmaktadır. Suça el koyan birim hangisi olursa olsun, olayın içerisinde 18 yaşını bitirmeyen bir şahıs olduğunda dosyayı ve şahıs/shahısları ilgili

şube veya büroya devreder. Son düzenlemeden önce 15 yaşını bitirmeyenler “küçük” sayılmakta idi.

Soru, katılımcıların % 39'u tarafından doğru cevaplandırılmıştır. Doğru cevap oranları, mevzuatla ilgili **hizmet içi eğitim dersi aldığını** bildirenlerde % 46, **konferansa katıldığını** bildirenlerde % 45, **seminere katılanlarda** % 33, **hiçbir eğitim faaliyetine katılmayanlarda** % 32, şeklinde dağılım göstermektedir. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin bu soruda katılımcılara yeterli katkı sağlamadığı görülmektedir ve **beklenmeyen** bir sonuçtur. Çünkü katılımcıların % 39'u eski düzenlemedeki “15 yaşını bitirmeyenler” seçeneğini işaretlemişlerdir. Hizmet içi eğitim dersi ve konferansın bu soruda katılımcılara daha çok katkı sağladığı görülmektedir.

8. Soru **Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu'na (PVSK) göre hangisi DOĞRUDUR?**

- a) Polis kişilerin üstlerini, araçlarını ve eşyasını mülki amirin izniyle arar.
- b) *Polis kişilerin üstlerini, araçlarını ve eşyasını usulüne göre verilmiş hâkim kararı veya aynı sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde mahallin en büyük mülkî amirinin vereceği yazılı emirle arar.*
- c) Vali veya Kaymakam somut olay ve gereksinimler için her seferinde yeniden arama izni verir.
- d) Vali veya Kaymakam ivedi durumlarda sözlü olarak arama emri verebilir.

Tablo 9: Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılım ile 8. Soru Arasındaki İlişki

EĞİTİM FAALİYETİ	HİE DERSİ OLARAK ALAN		KONFERANSA KATILAN		SEMİNERE KATILAN		HIÇ BİRİNE KATILMAYAN		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. SEÇENEK	-	-	-	-	-	-	3	6.0	3	2.7
2. SEÇENEK	33	89.2	19	95.0	3	100.	44	88.0	99	90.0
3. SEÇENEK	2	5.4	-	-	-	-	-	-	2	1.8
4. SEÇENEK	2	5.4	1	5.0	-	-	3	6.0	6	5.5
TOPLAM	37	100.	20	100.	3	100.	50	100.	110	100.

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'na göre polisin arama yetkisiyle ilgili hususların bilinip bilinmediğini ölçme amacı taşıyan 8. sorunun doğru cevabı, **“Polis kişilerin üstlerini, araçlarını ve eşyasını usulüne göre verilmiş hakim kararı veya aynı sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde mahallin en büyük mülki amirinin vereceği yazılı emirle arar”** ifadesinin yer aldığı 2. seçenektir.

Soru katılımcıların % 90'ı tarafından doğru cevaplandırılmıştır. Doğru cevap oranları, mevzuatla ilgili **seminere katıldığını** bildirenlerde % 100, **konferansa katıldığını** bildirenlerde % 95, **hizmet içi eğitim dersi aldığını** bildirenlerde % 89, **hiçbir eğitim faaliyetine katılmayanlarda** % 88 şeklinde dağılım göstermektedir. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin bu soruda katılımcılara **beklendiği** gibi katkı sağladığı görülmektedir. Çünkü herhangi bir eğitim faaliyetine katılanların doğru cevap oranları, eğitim faaliyetlerinin hiçbirine katılmadığını bildirenlere göre daha yüksek çıkmıştır. Seminer ve konferanslar bu soruda daha etkili bir eğitim faaliyeti olarak görünmektedir.

9. Soru PVSK'na göre "polisin yakalama yetkisi" konusunda aşağıdakilerden hangisi YANLIŞTIR?

- a) Polis; haklarında yetkili mercilerce verilen yakalama veya tutuklama kararı bulunanları,
- b) Suçüstü hâlinde veya gecikmesinde sakınca bulunan diğer hâllerde suç işlendiğine veya suça teşebbüs edildiğine dair haklarında kuvvetli iz, eser, emare veya delil bulunan şüphelileri,
- c) *Kanunda istenilen bir mükellefiyeti yerine getirmediikleri için yakalanması gerekenleri,*
- d) Polisin kanunlara uygun olarak aldığı tedbirlere karşı gelenleri, direnenleri ve görev yapmasını engelleyenleri, yakalar ve gerekli kanuni işlemi yapar.

Tablo 10: Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılım ile 9. Soru Arasındaki İlişki

EĞİTİM FAALİYETİ	HİE DERSİ OLARAK ALAN		KONFERANSA KATILAN		SEMİNERE KATILAN		HİÇ BİRİNE KATILMAYAN		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
10. SORU										
CEVAPSIZ	-	-	-	-	-	-	1	2.0	1	0.9
1. SEÇENEK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. SEÇENEK	3	8.1	1	5.0	-	-	3	6.0	7	6.4
3. SEÇENEK	27	73.0	17	85.0	2	66.7	31	62.0	77	70.0
4. SEÇENEK	7	18.9	2	10.0	1	33.3	15	30.0	25	22.7
TOPLAM	37	100.	20	100.	3	100.	50	100.	110	100.

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'na (PVSK) göre polisin kimleri yakalayabileceğinin bilinip bilinmediğini ölçmeyi amaçlayan 10. sorunun doğru cevabı, "**Kanunda istenilen bir mükellefiyeti yerine getirmediikleri için yakalanması gerekenleri**" ifadesinin yer aldığı 3. seçenektir.

PVSK'nın 13. maddesinde düzenlenen bu hüküm, Anayasa'da "mali suçlara mali ceza" anlayışıyla yapılan ve ticari davaların genel olarak para cezalarıyla sonuçlandırılmasını öngören düzenlemeye paralel çıkartılmış ve aynı amaca hizmet etmektedir.

Soru, katılımcıların % 70'i tarafından doğru cevaplandırılmıştır. Doğru cevap oranları, mevzuatla ilgili **konferansa katıldığını** bildirenlerde % 85, **hizmet içi eğitime katıldığını** bildirenlerde % 73, **seminere katıldığını** bildirenlerde % 67, **hiçbir eğitim faaliyetine katılmayanlarda** % 62, şeklinde dağılım göstermektedir. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin, **beklediği** gibi bu soruda katılımcılara katkı sağladığı, konferansın en etkili faaliyet olduğu görülmektedir.

10. Soru Aşağıdakilerden hangisi PVSK'na göre polisin yakalama anında tabip raporu almak zorunda olduğu kişileri anlatmaktadır?

- a) Uyuşturucu madde kullanmış olanlar ile sarhoş olanlar.
- b) Zor kullanılarak yakalananlar.
- c) Haklarında suç soruşturması yapılacak olan şüpheli ve sanıklar.
- d) *Hepsi.*

Tablo 11: Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılma Durumu ile 10. Soru Arasındaki İlişki

EĞİTİM FAALİYETİ	HİE DERSİ OLARAK ALAN		KONFERANSA KATILAN		SEMİNERE KATILAN		HİÇ BİRİNE KATILMAYAN		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
11. SORU										
1. SEÇENEK	1	2.7	-	-	-	-	-	-	1	0.9
2. SEÇENEK	-	-	-	-	-	-	1	2.0	1	0.9
3. SEÇENEK	2	5.4	3	15.0	1	33.3	2	4.0	8	7.3
4. SEÇENEK	34	91.9	17	85.0	2	66.7	47	94.0	100	90.9
TOPLAM	37	100.	20	100.	3	100.	50	100.	110	100.

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'na (PVSK) göre polisin yakaladığı kişilerin hangi nedenle yakalandığına bakılmaksızın hepsi için yakalama anında doktor raporu alması gerektiği hükmünün bilinip bilinmediğini ölçmeyi amaçlayan 11. sorunun doğru cevabı, “**Hepsi**” ifadesinin yer aldığı 4. seçenektir.

Bu hüküm PVSK'nın 13. maddesinde düzenlenmiştir ve “Uyuşturucu madde kullanmış olanlar ile sarhoş olanların; zor kullanılarak yakalananların; haklarında suç soruşturması yapılacak olan şüpheli ve sanıkların yakalanma anındaki sağlık durumları tabip raporuyla tespit edilir” şeklinde yer almaktadır. Eski düzenlemede, rapor alınacak kişiler “Uyuşturucu madde kullanmış olanlarla, sarhoş olanlar” şeklinde sınırlıydı.

Soru, katılımcıların % 91'i tarafından doğru cevaplandırılmıştır. Doğru cevap oranları, mevzuatla ilgili **hiçbir eğitim faaliyetine katılmayanlarda % 94, hizmet içi eğitime katıldığını** bildirenlerde % 92, **konferansa katıldığını** bildirenlerde % 85, **seminere katıldığını** bildirenlerde % 67 şeklinde dağılım göstermektedir. Hiçbir eğitim etkinliğine katılmayanların doğru cevap oranları, eğitim etkinliklerine

katılanlardan daha yüksek çıkmıştır. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin bu soruda katılımcılara bir katkı sağlamadığı görülmektedir. Bu durum **beklenmeyen** bir sonuçtur. Ders şeklinde verilen hizmet içi eğitimin, bu soruda en etkili eğitim faaliyeti olduğu görülmektedir.

11. soru Umumi veya umuma açık yerler ile umuma açık yer niteliğindeki ulaşım araçlarında verilecek oyun, temsil ve gösterilerden; Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne, Anayasal düzene veya genel ahlâka aykırı olduğu tespit edilenler hakkında PYSK'na göre hangi işlem yapılır?

- Mahallin en büyük mülki amiri emriyle polis tarafından men edilir ve ilgililer derhal adli mercilere sevk edilir.
- Mahallin en büyük mülki amiri tarafından derhal Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur.*
- Polisçe hemen dağıtılır.
- Olay çıkmadıkça herhangi bir işlem yapılmaz.

Tablo 12: Hizmet İçi Eğitim Faaliyetine Katılma Durumu ile 11. Soru Arasındaki İlişki

EĞİTİM FAALİYETİ	HİE DERSİ OLARAK ALAN		KONFERANSA KATILAN		SEMİNERE KATILAN		HİÇ BİRİNE KATILMAYAN		TOPLAM	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
12. SORU										
1. SEÇENEK	27	73.0	15	75.0	2	66.7	36	72.0	80	72.7
2. SEÇENEK	9	24.3	3	15.0	1	33.3	8	16.0	21	19.1
3. SEÇENEK	1	2.7	2	10.0	-	-	3	6.0	6	5.5
4. SEÇENEK	-	-	-	-	-	-	3	6.0	3	2.7
TOPLAM	37	100.	20	100.	3	100.	50	100.	110	100.

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'na (PVSK) göre, yasaklanmış konularda oyun, temsil ve gösteri düzenlendiğinde yapılacak işlemin bilinip bilinmediğini ölçmeyi amaçlayan 11. sorunun doğru cevabı, “**Mahallin en büyük mülki amiri tarafından derhal Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur**” ifadesinin yer aldığı 2. seçenektir.

Bu hüküm PVSK'nın Ek 1. maddesinde yer almaktadır. Yeni yapılan düzenlemeyle, oyun ve temsillerden yasak olanlarla ilgili “En büyük mülki amirin emriyle polis tarafından men edilir” hükmü kaldırılmış, “Mahallin en büyük mülki amiri tarafından derhal Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur” hükmü getirilmiştir.

Soru, katılımcıların % 19'u tarafından doğru cevaplandırılmıştır. Doğru cevap oranları, mevzuatla ilgili **seminere katıldığını** bildirenlerde % 33, **hizmet içi eğitime katıldığını** bildirenlerde % 24, **hiçbir eğitim faaliyetine katılmayanlarda** % 16, **konferansa katıldığını** bildirenlerde % 15 şeklinde dağılım göstermektedir. Katılımcıların % 73'ü yanlış seçeneklerden birisi olan ve eski hükmün yer aldığı 1. seçeneği işaretlemişlerdir. Bu nedenle hizmet içi eğitim faaliyetlerinin bu soruda katılımcılara hiç bir katkı sağlamadığı görülmektedir. Elde edilen sonuç **beklenmeyen** bir sonuçtur. Seminerin bu soruda da etkili bir eğitim faaliyeti olduğu görülmektedir.

Sonuç

Hukuk kurallarını, kurumları, bu kurumlarda çalışanların görev anlayışlarını değerlendirirken ve bu kurulların toplumsal ilişkilerde zaman zaman nasıl ihlal edildiklerini saptarken olanı çok iyi kavramadıkça objektif olarak analiz etmedikçe olması gerekenin sağlam kavramsal çerçevelerini oluşturamaz, yalnızca bireysel/subjektif değer yargılarının fasit dairesi içinde kalırız (Kale, 2001: 53).

İnsan kaynaklarının değişen koşul ve gereksinimleri karşılamaında eğitimin yeri çok önemlidir. İnsan kaynağını geliştirmek bilgi ve becerileri geliştirmekle mümkündür (Küntay, 2001:50). Emniyet örgütünün hizmet içi eğitimini inceleyen bilimsel çalışmalar birtakım ipuçları vermektedir. TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu tarafından yayınlanan raporlar, ceza soruşturmasında hangi usul ve esaslarda yapılması gerektiğini düzenleyen Ceza Muhakemeleri Usul Kanunu normlarının polis tarafından yeterince bilinmediğini veya bilinmesine rağmen yeterince benimsenmediğini ortaya koymaktadır

(Bıçak, 2001: 238). Bu eksikliğin giderilmesinde hizmet içi eğitimin yeri büyüktür. Öte yandan emniyet örgütünde hizmet içi eğitim arz-talep dengesi sağlanamamıştır. Hizmet içi eğitim ihtiyacı olan personele gereken yeterli kurs olanağı sağlanamamıştır (Aydın, 2001). Gökçe'nin yaptığı bir araştırmada örneklemin yarısından fazlası hizmet içi eğitim etkinliklerinin gerçekleştirildiği fiziksel tesislerin eğitim ortamına uygun olmadığını belirtmiştir (Gökçe, 2000: 173). Polislerin hizmet içi eğitimlerinde toplumsal boyut ve kurumsal boyut birlikte ele alınmalıdır (Cerrah, 2003: 23). Öğretim ile eğitim kavramları birbirine karıştırılmaktadır. Öğretim bilgi ya da beceri kazanmak veya kazandırmak; eğitim ise yapmak ya da uygulamaktır. Bir insanın bir şeyleri yapabilmesi, uygulayabilmesi için önce bunları öğrenmesi ve belli bir zaman gerekir (Yılman, 2001: 28). Hizmet içi eğitim verecek personel belirli aralıklarla hizmet içi eğitim almalıdır. Çünkü günümüzün anlayışı ile geleceğin toplumunda polislik yapmak mümkün değildir (Karaman, 2000: 185).

Bu çalışmada, hizmet içi eğitim faaliyetine katılanların daha yüksek oranda doğru cevaplandıracakları **beklentisiyle** hazırlanan 11 soruyla, **“Mevzuat hükümleri ile ilgili bilgi düzeyi, bu konuda eğitim almış katılımcılarda, hiçbir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmamış olanlara göre daha yüksektir”** hipotezinin, hizmet içi eğitim dersi alan, konferanslara katılan, seminerlere katılan ve hiçbir eğitim etkinliğinde bulunmamış katılımcılar açısından nasıl gerçekleştiği denetlendi.

Avrupa Birliği ile ilgili eğitim faaliyetine katılma bakımından, 37 katılımcının % 33.6 oranıyla bu konuda **hizmet içi eğitim dersi aldığı**, 20 katılımcının % 18.2 oranıyla **konferanslara katıldığı**, 3 katılımcının % 2.7 oranıyla **seminerlere katıldığı**, 50 katılımcının % 45.5 oranıyla **hiçbir eğitim faaliyetine katılmadığı** belirlendi.

Anket sonunda yapılan başarı değerlendirmesinde, hizmet içi eğitim etkinliklerine **konferans** yoluyla katılanlar % 50, sınıf ortamında **ders olarak alanlar** % 49, **hiçbir eğitim etkinliğine** katılmayanlar % 44, **seminerlere** katılanlar % 42 oranında başarı gösterdiler. Hizmet içi eğitim faaliyetine katılanların bu soruları daha yüksek oranda doğru cevaplandıracağı beklentisi **gerçekleşmedi**. Elde edilen verilerden, Emniyet örgütünde hizmet içi eğitim etkinliklerinin yeni bir anlayışla ele alınmasının gerekliliğine vurgu yapılabilir.

Kaynakça

- Arslan, Z. (2001) 'Bilgiden Bilince İnsan Hakları Eğitimi': Karşılaşılan Güçlükler ve Çözüm Önerileri', *21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu*, 25-27 Ekim 2000 Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü. ss.61-68
- Aydın, A.H. (2001) 'Hizmetiçi Eğitim Kavramı ve Emniyet Teşkilatına Yansıması', *21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu*, 25-27 Ekim 2000 Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü. ss.145-154
- Bıçak, V. (2001) 'Ceza Soruşturması Konusunda Polisin Eğitimi: TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Raporları Işığında Bir Değerlendirme', *21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu*, 25-27 Ekim 2000 Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü. ss.229-240
- Cerrah, İ. (2003) 'Teaching Police Human Rights', *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 2. ss.15-24
- Gökçe, E. (2000) 'Emniyet Teşkilatı Tarafından Düzenlenen Hizmetiçi Eğitim Programlarının Geliştirilmesine Yönelik Bir Araştırma', *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 7-8. ss.159-176
- Kale, N. (2001) 'İnsan Hakları eğitimi', *21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu*, 25-27 Ekim 2000 Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü. ss.53-60
- Karaman, Ö. (2000) 'Polis Eğitiminde Eğitimcilik Sorunu', *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 7-8. ss.177-208
- Köktaş, A. (2000) 'Avrupa Birliği'ne Uyum Sürecinde Türk Polis Teşkilatını Bekleyen Sorunlar', *21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu*, 25-27 Ekim 2000 Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü. ss.817-824
- Küntay, E. (2001) 'İnsan Hakları Eğitimi Kapsamında Çocuk Hakları', *21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu*, 25-27 Ekim 2000 Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü. ss.45-52
- Özcan, M. (2000) 'Avrupa Birliği-Türkiye İlişkilerinde Temel Belirleyici Unsur Olarak İnsan Hakları' *PBD, C.2, S.5-6,1999-2000*, ss.87-98.
- Yılman, M. (2001) 'Polis Eğitiminde Temel Sorunlar', *21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu*, 25-27 Ekim 2000 Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü. ss.27-32

